

LUTHEROVA DEKÁDA 2011

Sola fide

3. Viera má následky

„Potom Adam poznal svoju ženu Evu; ona počala a porodila Kaina. Povedala: Dostala som muža od Hospodina. Potom porodila Ábela, jeho brata; Ábel bol pastierom oviec, Kain bol však roľníkom. Po nejakom čase Kain priniesol Hospodinovi obeť z plodín poľa. Aj Ábel obetoval z prvorodeniat svojho stáda, a to z najtučnejších. Vtedy Hospodin priaznivo zhliadol na Ábela a na jeho obeť, ale na Kaina a na jeho obeť nezahliadol. Nato Kain vzbĺkol veľkým hnevom a zamračila sa mu tvár. Hospodin však riekol Kainovi: Prečo si vzbĺkol hnevom a prečo sa ti zamračila tvár? Zaiste, ak budeš dobre robiť, rozjasní sa ti; ak však nebudeš dobre robiť, hriech striehne pri dverách, na teba je upriamená jeho žiadostivosť; ale ty ho opanuj! Nato Kain povedal svojmu bratovi Ábelovi: Pod'eme na pole. Keď boli na poli, Kain napadol brata Ábela a zabil ho.“ (1M 4, 1 – 8)

„Vierou priniesol Ábel hodnotnejšiu obeť Bohu ako Kain. Ňou si získal vysvedčenie, že je spravodlivý, keď sa sám Boh priznal k jeho darom, a ňou hovorí, aj keď je mŕtvy.“ (Žid 11, 4)

Príbeh Kaina a Ábela všetci veľmi dobre poznáme. Je to klasický biblický príbeh, ukazujúci, kam môže až dospieť nenávisť medzi bratmi, čo môže spôsobiť ľudská závisť a kam až môže človeka doviest' pukušenie.

Kain a Ábel sú bratia, o ktorých nič bližšie nevieme. Objavujú sa pred našimi očami ako dve rovnocenné bytosti. Jeden z nich je roľníkom, druhý pastierom. To je jediný rozdiel, ktorý je nám známy. Obaja sú synmi Evy, a teda obaja pravdepodobne vyrastali v rovnakých podmienkach. Ak aj bolo v ich živote niečo navonok odlišné, zjavne to nebolo dôležité, keďže Biblia o tom vôbec nehovorí. Navonok je teda všetko tak, ako má byť.

A predsa títo dvaja bratia nie sú rovnakí, čo sa prejaví v okamihu, keď prinášajú Bohu obeť. Pán Boh obeť Ábela príjme, avšak tú Kainovu nie. Tu sa vynára zákonite otázka „prečo“? Čo urobil Kain zle? Priniesol málo hodnotnú obeť? Priniesol jej málo? To určite nie. Ved' Písmo jasne svedčí o tom, že obaja bratia vzali to najlepšie. Ba dokonca bol Kain prvý, ktorý prináša obeť. Navonok sa teda nestala žiadna chyba, nebola porušená žiadna formálna požiadavka, aj keď v tej dobe ešte nemožno hovoriť o žiadnych príkazoch či povinnostiach. Ved' príbeh Kaina a Ábela sa odohráva v dobe, v ktorej niet zákona, niet cirkvi, niet chrámov, niet kňazov a niet teda ani žiadnych zaužívaných zvyklostí. U Kaina a Ábela sa vlastne prvýkrát stretáme s pojmom „obeť“, a teda môžeme iba predpokladať, že túto obeť prinášajú Kain a Ábel na znak vďaky, ktorú pociťujú voči Pánu Bohu. Sú si vedomí toho, že za úspech vo svojej práci ďakujú Bohu a chcú Mu túto vďačnosť aj prejavíť.

Boh však jednu obeť príjme a druhú nie. Kým tá Ábelova horí a jej vôňa stúpa k Bohu, tá Kainova nie. Boh ju odmieta. Niečo teda nie je v poriadku. Čo to je, to sa dozvedáme zo slov Listu Židom, kde čítame, že Ábel svojou vierou priniesol hodnotnejšiu obeť ako Kain. Rozdiel bol teda v srdciach týchto dvoch mužov. Určite si vieru v tom čase nemôžeme predstavovať tak, ako ju poznáme my dnes. Ved' oni žili práve v čase, keď ich rodičia boli už vyhnaní z raja, a teda nemali každodenný priamy kontakt s Pánom Bohom, ako mal Adam a Eva. Zároveň však žili v dobe príliš skorej na to, aby poznali milosť Hospodina či spásanosné dielo Pána Ježiša Krista. A predsa môžeme predpokladať, že možno na základe svedectva ich rodičov, možno na základe aj nejakej osobnej skúsenosti, mali svoju vieru v Pána Boha a vedeli, že On je pôvodcom všetkého. Dôkazom toho je samotná obeť, ktorú Bohu prinášajú. No predsa ich viera bola rozdielna v intenzite a kvalite. Je to rozdiel, ktorý nevidno ľudským okom, navonok táto vec nemá žiadny vplyv na prácu či život oboch bratov. Možno spolu aj dobre vychádzali, ved' Písmo nespomína, že by žili v nepriateľstve. Ich viera je teda skrytou vecou – moderne by sme povedali súkromnou a intímnou – a týka sa len ich samých a Boha.

No v okamihu, keď títo dvaja bratia predstupujú pred tvár Božiu, vychádza dovtedy skrytý rozdiel najavo. Boh to, čo bolo dovtedy skryté, zverejňuje. A to je nepríjemné. Aj my dnes žijeme v dobe, keď si každý svoje súkromie veľmi starostlivo stráži a neraz sa aj oprávnene bojí toho, že by jeho súkromné veci mohli byť zverejnené. V súkromí človeka sa nachádza veľa špiny, ktorú usilovne pred svetom skrýva. Špina je aj v ľudskej mysli a srdci, ktoré sú plné ľudského egoizmu, žiadostí, nečistých myšlienok, túžob a kadejakých iných vecí, čo človeka nectia. Ak to všetko vyjde na svetlo sveta, človek je zahanbený a jeho okolie ho vidí zrazu v inom svetle. No Pán Ježiš v evanjeliu podľa Lukáša hovorí: „Varujte sa pokrytectva, lebo niet skryté čo by nevyšlo najavo a niet tajné, čo by sa nevyzvedelo. Preto čo ste povedali potme, počujú na svetle; a čo ste do uší šepkali v komôrkach, budú rozhlasovať zo striech.“ (L 12, 2 – 3) Životná skúsenosť sama potvrdzuje, že na svete sa nič neutají, no uvedenými slovami Pán Ježiš zdôrazňuje, že aj všetky myšlienky a pohnútky srdca či mysle budú raz zjavené. To bude hanba.

Kainova viera bola zjavená vo chvíli obete. Ukázalo sa, že Kain nemá v srdci to, čo predtým možno navonok naznačoval. To spôsobilo, že sa pred Bohom ukázal Ábel v lepšom svetle. Jeho viera totiž zažiarila a neuvrhla na neho tieň hanby. Kto je teda v danej situácii vinníkom? Kto môže za to, že sa prinášanie obete zvrhlo na bratskú nenávisť? Môže za to Boh, pretože neprijal Kainovu obeť? Môže za to Ábel, pretože bol lepší? Nie. Môže za to sám Kain, pretože bol pokrytecký a obsah jeho srdca nesúhlasil s tým, čo dovtedy navonok hlásal.

Jedným z najväčších problémov človeka je priznať si vinu. Nedokážu to mnohí dnes a nedokázal to ani Kain vtedy. Namiesto toho, aby sa nad sebou zamyslel a urobil niečo pre nápravu, k čomu mal príležitosť, začal zvaľovať vinu na Boha i brata Ábela a úporne ho nenávidieť. Táto nenávisť ho priviedla až k vražde.

To je koniec života, ktorý sa odvíjal v pokrytectve a nedostatočnej viere. Tak vidíme, že miera a kvalita viery nie je iba súkromnou vecou človeka, ale že sa týka aj ľudí okolo, pretože výrazne ovplyvňuje ľudské myslenie a konanie. Ak je človek zakotvený v pevnej viere, správa sa inak ako človek, ktorého viera je slabá, pokrytecká alebo nie je žiadna. Na vine tomu nie je Boh, ktorý by azda hriechom trestal človeka malej viery, ale človek sám, ktorý nedostatočnou vierou necháva vo svojom srdci priestor iným pohnútkam.) Tu sa potom prejavuje a dokazuje, že Boh skutočne vie, čo je pre nás najlepšie, a Jeho výzva k živej a úprimnej viere nie je egoistická, ktorá by smerovala len k tomu, aby Ho ľudia uctievali, ale je to výzva, ktorá sleduje dobro samého človeka.

Majme preto v srdci úprimnú vieru a pestujme ju, aby mal náš život vysokú kvalitu a aby naša viera priniesla svoje ovocie v podobe hodnotného a šťastného života.

Štefan Kiss